

ĐỀ SỐ 25

ĐỀ THI HSG TOÁN 9 TP HỒ CHÍ MINH 2023-2024

Câu 1. (3 điểm) Cho hai số thực a, b thỏa mãn các điều kiện

$$\frac{1}{a} + \frac{1}{b} = 1 \text{ và } \frac{1}{a+1} + \frac{1}{b+1} - \frac{1}{a+b} = \frac{1}{2}. \text{ Tính giá trị biểu thức } P = a^4 + b^4.$$

Câu 2. (4 điểm) Cho phương trình $x^3 + mx^2 - x + m - m^2 = 0$ (*) với tham số m .

a, Chứng minh rằng phương trình (*) luôn có nghiệm $x = 1 - m$ với mọi giá trị của tham số m .

b, Tìm tất cả giá trị của tham số m để phương trình (*) có ba nghiệm phân biệt x_1, x_2, x_3 sao cho $x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 = 3$.

Câu 3. (4 điểm) Cho tam giác ABC không cân nội tiếp đường tròn (O) có đường cao AD ; AM là đường kính của đường tròn (O) ; K là hình chiếu của B lên AM . Gọi E, F lần lượt là trung điểm của đoạn thẳng BD và CM .

a, Chứng minh rằng DK vuông góc AC .

b, Chứng minh rằng $AEFC$ là tứ giác nội tiếp.

c, Gọi H là trực tâm của tam giác AEC và I là tâm đường tròn ngoại tiếp tứ giác $AEFC$. Chứng minh rằng $HE = 2IO$.

Câu 4. (3 điểm) Cho a, b, c là các số thực dương. Chứng minh các bất đẳng thức dưới đây:

a, $\frac{(a+1)^2}{a^2+1} \leq 2$.

b, $\frac{1}{a^2+b^2+2} + \frac{1}{b^2+c^2+2} + \frac{1}{c^2+a^2+2} \leq \frac{1}{(a+1)^2} + \frac{1}{(b+1)^2} + \frac{1}{(c+1)^2}$.

Câu 5. (3 điểm) Cho tam giác ABC có $\hat{A} = 2\hat{B}$. Chứng minh rằng

$$BC^2 = AB \cdot AC + AC^2.$$

Câu 6. (3 điểm) Tìm tất cả các số tự nhiên x, y và số nguyên tố p sao cho

$$p^x = y^4 + 64.$$

ĐÁP ÁN VÀ HƯỚNG DẪN GIẢI

Câu 1.

$$\frac{1}{a} + \frac{1}{b} = 1 \Rightarrow a + b = ab \quad (1)$$

$$\frac{1}{a+1} + \frac{1}{b+1} = \frac{1}{2} + \frac{1}{a+b} \Leftrightarrow \frac{a+b+2}{ab+a+b+1} = \frac{a+b+2}{2(a+b)} \quad (2)$$

Kết hợp (1) và (2) $\Rightarrow a+b=ab=-2$

$$P = a^4 + b^4 = (a^2 + b^2)^2 - 2(ab)^2 = [(a^2 + b^2)^2 - 2ab]^2 - 2(ab)^2 = [(-2)^2 - 2 \cdot (-2)]^2 - 2 \cdot (-2)^2 = 56$$

Câu 2.

a, Đặt: $f(x; m) = x^3 + mx^2 - x + m - m^2$ với tham số m .

Xét $f(1 - m)$,

$$f(1 - m) = (1 - m)^3 + m(1 - m)^2 - (1 - m) + m - m^2$$

$$\Leftrightarrow 1 - 3m + 3m^2 - m^3 + m - 2m^2 + m^3 - 1 + m + m - m^2 = 0$$

$\Rightarrow x = 1 - m$ là nghiệm của $f(x; m)$ hay $x = 1 - m$ là nghiệm của (*).

b, Nhận xét: $f(x; m) : (x + m - 1)$

$$\text{Khi đó (*)} \Leftrightarrow x^3 + mx^2 - x^2 + x^2 + xm - x - m^2 - xm + m = 0$$

$$\Leftrightarrow x^2(x + m - 1) + x(x + m - 1) - m(x + m - 1) = 0$$

$$\Leftrightarrow (x + m - 1)(x^2 + x - m) = 0$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x + m - 1 = 0 \\ x^2 + x - m = 0 \quad (1) \end{cases}$$

Vậy phương trình (*) có ba nghiệm phân biệt \Leftrightarrow phương trình (1) có hai nghiệm phân biệt khác $1 - m$.

$$\Leftrightarrow \begin{cases} \Delta_{(1)} = 1 + 4m > 0 \\ (1 - m)^2 + (1 - m) - m \neq 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} m > -\frac{1}{4} \\ m \neq 2 \pm \sqrt{2} \end{cases}$$

Gọi $x_1 = 1 - m$ và $x_1; x_2$ là hai nghiệm của (1).

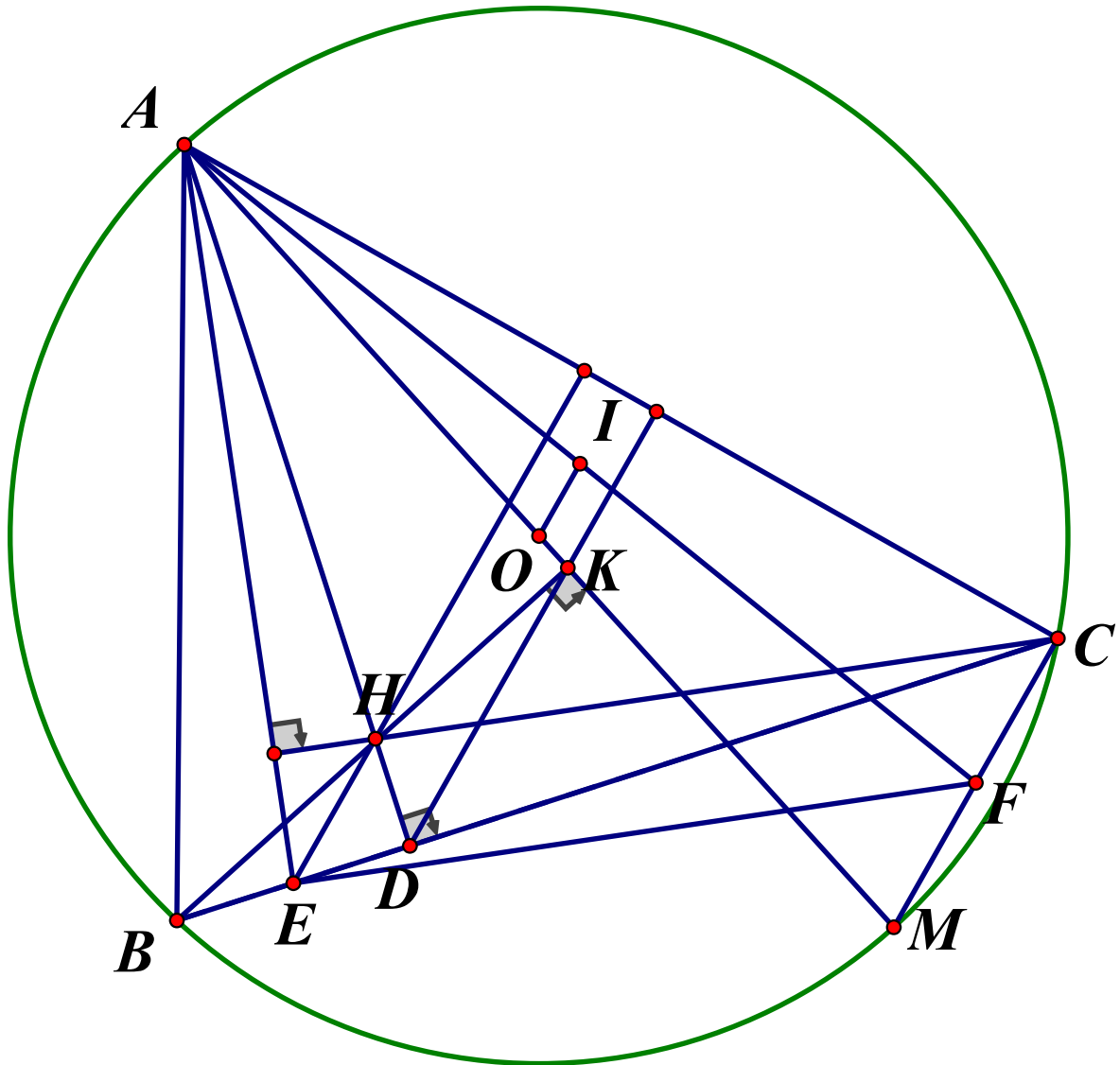
$$\text{Theo Vi - ét: } \begin{cases} x_1 + x_2 = -1 \\ x_1 \cdot x_2 = -m \end{cases}$$

$$\text{Ta có: } x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 = 3$$

$$\Leftrightarrow (1 - m)^2 + (-1)2 - 2(-m) = 3$$

$$\Leftrightarrow m^2=1 \Leftrightarrow m=\pm 1 \text{ (nhân)}$$

Câu 3.

a, Chứng minh rằng $DK \perp AC$:

$$\widehat{BCM} = \widehat{BAD} \Rightarrow DK \parallel MC \Rightarrow DK \perp AC$$

b, Chứng minh rằng AEFC là tứ giác nội tiếp:

$\Delta ABD \sim \Delta AMC$; E trung điểm BD; F trung điểm MC

$$\Rightarrow ABE \sim AMF \text{ (T/c tam giác phân đôi)}$$

$$\Rightarrow \widehat{BAE} = \widehat{MAF} \Rightarrow \widehat{BAM} = \widehat{EAF} = \widehat{MCE} = \widehat{EAF}$$

\Rightarrow Tứ giác AEFC nội tiếp.

c, Chứng minh rằng $HE = 2IO$:

$$\text{Chứng minh EHCF là hình bình hành} \Rightarrow HE = CF = MF$$

$$OI = \frac{1}{2}MF \Rightarrow \text{đpcm}$$

Câu 4. Cho a, b, c là các số thực dương. Chứng minh

$$a, \frac{(a+1)^2}{a^2+1} \leq 2.$$

$$\frac{(a+1)^2}{a^2+1} \leq 2 \Leftrightarrow (a+1)^2 \leq 2(a^2+1) \Leftrightarrow (a-1)^2 \geq 0 : \text{đúng với mọi } a.$$

$$b, \frac{1}{a^2+b^2+2} + \frac{1}{b^2+c^2+2} + \frac{1}{c^2+a^2+2} \leq \frac{1}{(a+1)^2} + \frac{1}{(b+1)^2} + \frac{1}{(c+1)^2}.$$

$$\frac{(a+1)^2}{a^2+1} \leq 2 \Leftrightarrow \frac{1}{a^2+1} \leq \frac{2}{(a+1)^2};$$

$$\text{Chứng minh tương tự ta được: } \frac{1}{b^2+1} \leq \frac{2}{(b+1)^2}, \frac{1}{c^2+1} \leq \frac{1}{(c+1)^2}$$

$$\text{Khi đó: } \frac{4}{a^2+b^2+2} = \frac{4}{a^2+1+b^2+1} \leq \frac{1}{a^2+1} + \frac{1}{b^2+1} \leq 2 \left[\frac{1}{(a+1)^2} + \frac{1}{(b+1)^2} \right]$$

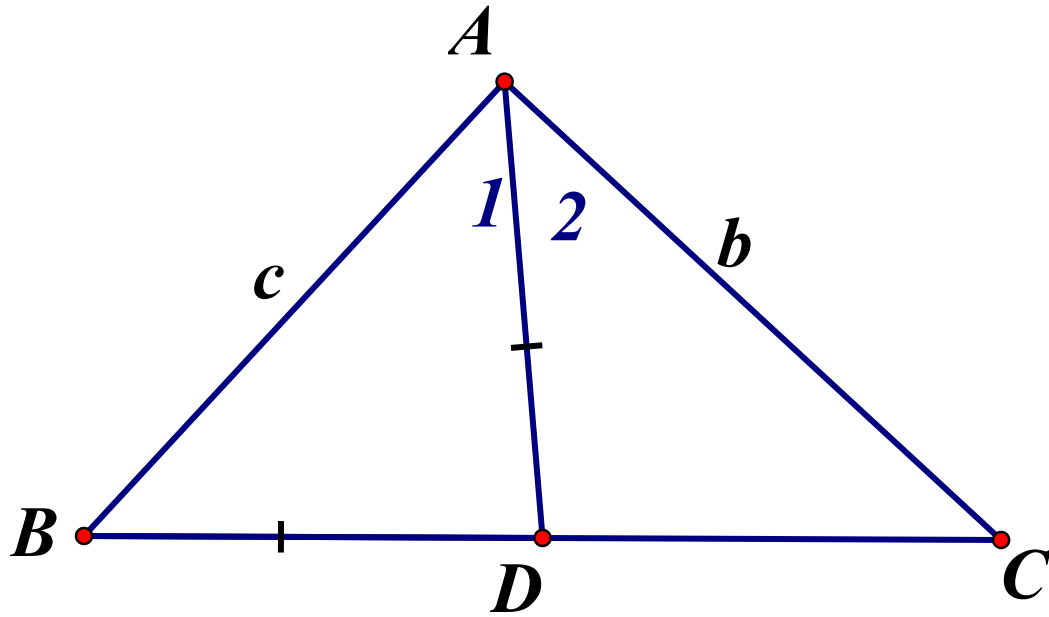
$$\Leftrightarrow \frac{2}{a^2+b^2+2} \leq \frac{1}{(a+1)^2} + \frac{1}{(b+1)^2}.$$

Chứng minh tương tự:

$$\frac{2}{b^2+c^2+2} \leq \frac{1}{(b+1)^2} + \frac{1}{(c+1)^2}; \frac{2}{c^2+a^2+2} \leq \frac{1}{(c+1)^2} + \frac{1}{(a+1)^2}.$$

Từ đây, suy ra điều cần chứng minh.

Câu 5. Chứng minh: $BC^2 = AB \cdot AC + AC^2 \Leftrightarrow a^2 = bc + b^2$

$$\Delta CAD \sim \Delta CBA \Rightarrow BC = \frac{AC^2}{CD} = AC \cdot \frac{AC}{CD} = AC \cdot \frac{AB}{BD} \quad (1)$$

$$BD = \frac{ac}{b+c} \quad (\text{bài toán quen thuộc lớp 8})$$

$$(1) \Rightarrow a = b \cdot \frac{c}{\frac{ac}{b+c}} \Rightarrow a = \frac{b(b+c)}{a} \Rightarrow a^2 = bc + b^2 \quad (\text{đpcm})$$

Câu 6. Tìm tất cả các số tự nhiên x, y và số nguyên tố p sao cho

$$p^x = y^4 + 64 \quad (1)$$

Trường hợp 1: $y : 2 \Rightarrow y = 2k$ (k thuộc \mathbb{N})

$$\Rightarrow p^x : 2 \Rightarrow p : 2 \Rightarrow p = 2.$$

$$(1) \Rightarrow 2^x = (2k)^4 + 64 \Rightarrow 2^x = 16(k^4 + 4)$$

Nếu $k > 0$, khi đó:

$$k^4 + 4 = 2^m$$

$$\Rightarrow k : 2 \Rightarrow y = 4m_1 (m_1 \in \mathbb{N}^*)$$

$$\Rightarrow 2^x = (4m_1)^4 + 64 = 64(2m_1^4 + 1) = 2^6(2m_1^4 + 1)$$

$$\Rightarrow (2m_1^4 + 1) : 2 \quad (\text{vô lí}) \Rightarrow k = 2 \Rightarrow y = 0; x = 6$$

Trường hợp 2: y không chia hết cho 2, suy ra p không chia hết cho 2

$$p^x = (y^2 + 8)^2 - (4y)^2 = (y^2 + 4y + 8)(y^2 - 4y + 8)$$

$$\Rightarrow \begin{cases} y^2 + 4y + 8 = p^m \\ y^2 + 4y + 8 = p^n \end{cases} \quad (m, n \in \mathbb{N}^*; m > n; m + n = x)$$

$$\Rightarrow p^m - p^n = 8y \Rightarrow p^n(p^{m-n} - 1) = 8y, \text{ trong đó } (8; y) = 1$$

$$\Rightarrow p^m = 8 \text{ (vô lí)} \Rightarrow y \text{ không thể là số lẻ}$$

$$\text{Đáp số } (p; x; y) = (2; 6; 0)$$